

Носовец О.І.

Зовнішній аудит: мета, завдання, особливості

Згідно із Законом України «Про аудиторську діяльність» аудит – це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам.

Зовнішній аудит здійснюють згідно з законодавчими актами та стандартами аудиту (національними та міжнародними).

За формою і метою здійснення аудит поділяють на зовнішній (незалежний) і внутрішній.

Зовнішній аудит – це перевірка, що здійснюється незалежними висококваліфікованими спеціалістами в галузі аудиту, контролю та аналізу фінансово-господарської діяльності на підставі наявності відповідного сертифіката на право здійснення аудиторської діяльності.

Замовниками зовнішнього аудиту можуть бути державні органи, власники підприємства (акціонери, засновники, інвестори, приватні особи), банки та інші кредитні установи (у разі необхідності підтвердження платоспроможності підприємства). Метою зовнішнього аудиту є перевірка законності господарських операцій, достовірності фінансової звітності, бухгалтерського балансу, а також визначення, наскільки відповідає ведення бухгалтерського обліку встановленим стандартам і процедурам.

Відносини між зовнішнім аудитором та клієнтом здійснюються на договірній основі. При укладанні договору визначаються завдання зовнішнього аудиту. Характер та масштаб перевірки та залежать від бажання клієнта.

Зовнішній аудит може бути добровільним або обов'язковим. Добровільний аудит проводиться на замовлення окремих підприємств незалежно від того чи передбачена така перевірка законом. Деякі підприємства повинні оприлюднювати фінансову звітність для цього необхідне обов'язкове проведення незалежної зовнішньої аудиторської перевірки – це і є обов'язковий аудит.

Обов'язковий аудит є необхідною мірою захисту інтересів акціонерів, засновників, інвесторів і держави від надання недостовірної фінансової звітності. Обов'язковий аудит можуть організувати за вимогою рішень суду, слідчих органів.

Масштаби обов'язкового аудиту чітко визначені законодавством і їх змінити не можуть ні керівники підприємств, ні акціонери, ні самі зовнішні аудитори.

Зовнішній аудит за об'єктами дослідження можна поділити на:

– бухгалтерський аудит — аудит стану, організації та ведення обліку, правильності складання бухгалтерської звітності;

– управлінський та(або) операційний аудит — аудит діяльності підприємства або його окремих підрозділів з метою надання рекомендацій щодо ефективності діяльності суб'єкта господарювання;

– аудит фінансової звітності — це перевірка повноти та достовірності складання фінансової звітності суб'єкта господарювання;

– екологічний аудит — це перевірка впливу діяльності підприємства на стан та зміну навколишнього середовища та дотримання екологічних норм.

Статус зовнішніх аудиторів встановлюється відповідними законами (ст. 5 Закону України "Про аудиторську діяльність"). Основним обов'язком зовнішніх аудиторів є оцінка фінансової звітності підприємств. Останнім часом зовнішні аудитори розширюють свої функції: вони додатково дають якісну оцінку діяльності підприємства, його економічності, ефективності й результативності; надають послуги у вигляді консультацій з питань оподаткування, управління і роботи інформаційних систем, щодо налагодження бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю тощо.

До основних завдань зовнішнього аудиту можливо виділити:

– незалежну перевірку фінансової звітності, податкових декларацій, первинних документів, розрахунків тощо з метою встановлення рівня їх достовірності та відповідності чинному законодавству, стандартам, нормативам;

– реальність визначення витрат, доходів та фінансових результатів діяльності підприємства;

– виконання супутніх робіт з питань обліку, аналізу, фінансів, оподаткування, аудиту тощо.

Проводять зовнішній аудит частіше за все після завершення звітного періоду та складання звітності підприємства. Під час проведення аудиторської перевірки зовнішні аудитори збирають інформацію, складають робочі документи, роблять висновки про повноту, достовірність та відповідність чинному законодавству перевіреної інформації, а потім надають звіт клієнту, де вказують на слабкі сторони контролюючих систем підприємства. Зовнішні аудитори несуть відповідальність за свій висновок, критерії, на яких цей висновок базується.

Отже, проведення зовнішнього аудиту є стимулом для доброякісної, відповідальної роботи як аудиторів та і працівників підприємства

Література:

1. Закон України «Про аудиторську діяльність» № 3125–ХІІ від 22 квітня 1993 року (зі змінами та доповненнями)
2. Бібліотека Українських Підручників. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В., Організація і методика аудиту. Режим доступу: <http://pidruchniki.ws>
3. Полякова А.М. та ін.. Аудит навчальний посібник. Режим доступу: <http://nkckhust.dyndns.org/elibrary/library/books/40062/maket.pdf>
4. Наукова бібліотека «Буковина». Режим доступу: <http://buklib.net>